

ותאמר ציון עזבני ה' – The Divine Consolation (2)

(1) ישעיהו מט:ד-נא:ג

(א) נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם: (ב) דברו על-לב ירושלים וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל-חטאתיה: (ג) קול קורא במדבר פנו דרך ה' ישרו בערבה מסלה לאלהינו: (ד) כל-גיא ינשא וכל-הר וגבעה ישפלו והיה העקב למישור והרכסים לבקעה: (ה) ונגלה כבוד ה' וראו כל-בשר יחדו כי פי ה' דבר:

(יד) ותאמר ציון עזבני ה' ואדני שכחני: (טו) התשפח אשה עולה מרחם בן-בטנה גם-אלה תשכחנה ואנכי לא אשפחך: (טז) הן על-כפפים חקתוך חומתוך נגדי תמיד: (יז) מהרו בניי מהרסיך ומחרביך ממך יצאו: (יח) שאי-סביב עיניך וראי כלם נקבצו באור-לך חי-אני נאס-ה' כי כלם כעדי תלפשי ותקשרים כפלה: (יט) כי חרבתיך ושממתיך וארץ הרסתך כי עתה תצרי מישב ורחקו מבלעיד: (כ) עוד יאמרו באזניך בני שכליך צר-לי המקום גשה-לי ואשבה: (כא) ואמרת בלבבך מי ילד-לי את-אלה ואני שכולה וגלמודה גלהו וסודה ואלה מי גדל הן אני נשארת לבידי אלה איפה הם:

(כב) כה-אמר אדני ה' הנה אשא אל-גוים ידי ואל-עמים ארים נסי והביאו בניי בראון ובנתין על-פתך תנשאנה: (כג) והיו מלכים אמניך ושרותיהם מיניקתין אפים ארץ ושתחו לך ועפר רגליך ילחכו וידעת כי אני ה' אשר לא-יבשו קווי: (כד) היקח מגבור מלקוח ואם-שבי צדיק ימלט: (כה) כי-כהו אמר ה' גם-שבי גבור יקח ומלקוח עריץ ימלט ואת-יריבך אנכי אריב ואת-בניי אנכי אושיע: (כו) והאכלתי את-מוניך את-בשרם וכעסים דמם ישדרון וידעו כל-בשר כי אני ה' מושיעך וגאלך אביר יעקב: (א) כהו אמר ה' אי זה ספר פריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר-מכרתי אתכם לו הן בעונתיכם נמפרתם ובפשעייכם שלחה אמכם: (ב) מדוע פאתי ואין איש קראתי ואין עונה הקצור קצרה ידי מפדות ואם-אין-פי כח להציל הן בגערתי אחריב ים אשים נהרות מדבר תבאש דגתם מאין מים ותמת בצמא: (ג) אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם: (ד) אדני ה' נתן לי לשון למודים לדעת לעות את-יעף דבר יעירו בפקר בפקר יעיר לי און לשמע בלמודים: (ה) אדני ה' פתח-לי און ואנכי לא מריתי אחור לא נסוגתי: (ו) גוי נתתי למים ולחיי למרטים פני לא הסתרתני מפלמות ורק: (ז) ואדני ה' יעזר-לי על-כן לא נבלמתי על-כן שמתי פני בחלמיש ואדע כי-לא אבוש: (ח) קרוב מצדיקי מי-יריב אתי נעמדה יחד מי-בעל משפטי יגש אלי: (ט) הן אדני ה' יעזר-לי מי הוא ירשיעני הן כלם כפגד יבלו עש יאכלם: (י) מי בכס ירא ה' שמע בקול עבדו אשרו הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם ה' וישען באלהיו: (יא) הן כלכם קדחי אש מאזרי זיקות לבו באור אשכם ובזיקות בערתם מידי היתה-זאת לכם למעצבה תשכבון:

(א) שמעו אלי רדפי צדק מבקשי ה' הביטו אל-צור חצבתם ואל-מקבת בור נקרתם: (ב) הביטו אל-אברהם אביכם ואל-שרה תחוללכם כי-אחד קראתיו ואברכהו וארבהו: (ג) כי-נחם ה' ציון נחם כל-חרבתייה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן-ה' ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה:

(2) ברכות לב ע"ב

התשכח אשה עולה אמר הקב"ה כלום אשכח עולות אילים ופטרי רחמים שהקרבת לפני במדבר אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואין שכחה לפני כסא כבודך שמא לא תשכח לי מעשה העגל אמר לה גם אלה תשכחנה אמרה לפניו רבש"ע הואיל ויש שכחה לפני כסא כבודך שמא תשכח לי מעשה סיני אמר לה ואנכי לא אשכחך והיינו דא"ר אלעזר א"ר אושעיא מאי דכתיב גם אלה תשכחנה זה מעשה העגל ואנכי לא אשכחך זה מעשה סיני:

(3) ירמיהו ג:א

לֵאמֹר הֲנִי יִשְׁלַח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִלְכָה מֵאִתּוֹ וְהִיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר הֲיָשׁוּב אֵלַיָּה עוֹד הֲלוֹא חֲנוּף תַּחֲנֹף הָאָרֶץ הֲהִיא וְאֵת זְנִית רַעִים רַבִּים וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם־ה':

(4) יומא פ"ו ע"ב

אמר ר' יוחנן גדולה תשובה שדוחה את לא תעשה שבתורה שנאמר לאמר הן ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש אחר הישוב אליה עוד הלא חנוף תחנף הארץ והיא ואת זנית רעים רבים ושוב אלי נאם ה'

Questions:

- 1) What is the essential message of this הפטרה?
- 2) Why do we skip several passages and continue the process of נחמה with this section?
- 3) How is this an appropriate follow-up to נעדר לא איש לא נחמו...איש לא נעדר?
- 4) Which בני ישראל is "right"? Did God "divorce" or not?